

Příloha k protokolu o SZZ č.....
Vysoká škola: PF JU Čes.Budějovice
Katedra:anglistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
25.5.2006

Diplomant: Jana Šandová

Aprobace: AJ-NJ/ZŠ

Recenzent*)

Vedoucí*) diplomové práce
PhDr.Vladislav Smolka

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Expressing "vagueness" in modern English (Vyjadřování neurčitosti v současné angličtině)

(téma)

Anglicky psaná práce zkoumá jazykové prostředky vyjadřování neurčitosti v současné angličtině.

V úvodu jsou s využitím relevantní odborné literatury definovány pojmy jako „přibližnost“, „neurčitost“ či „dvoznačnost“, a to v pojetí několika různých lingvistů, kteří užívají různých metodických východisek zkoumání (sémantického, pragmatického, atd.). Jednotlivé názory jsou pečlivě porovnávány a kriticky komentovány; autorka práce uvádí, které názory považuje za relevantní pro svůj vlastní výzkum, někdy ovšem neuvádí důvody, které ji k tomu vedou. Užitečné jsou zejména úvahy v samém úvodu práce zkoumající příčiny neurčitého vyjadřování v jazyce.

Podstatnou část diplomové práce tvoří vlastní výzkum. Opírá se o autentické příklady získané excerpcí současné publicistiky a v menší míře i beletrie, tedy psaných projevů. V důsledku toho se mluvený jazyk do výzkumu promítá jen okrajově, t.j. pouze ve formě citací přímé řeči v publicistických zdrojích či fiktivní přímou řeči v beletrii. Autorka si je ovšem tohoto omezení vědoma a sama se o něm zmiňuje. Jednotlivé výrazy užívané k vyjadřování neurčitosti jsou klasifikovány podle své sémantiky a částečně podle syntaktického chování. Výskyty konkrétních jednotek jsou ilustrovány autentickými příklady z excerptce a částečně kvantifikovány. Tato kvantifikace je vyjádřena ve formě grafů v textu i v závěrečných přílohách a poskytuje představu o četnosti jednotlivých prostředků, její průkaznost je ovšem omezena tím, že nejsou k dispozici údaje (ani přibližné) o rozsahu zkoumaných textů pocházejících z různých stylů. V závěru jsou stručně prezentovány další prostředky vyjadřování neurčitosti jako např. hyperbola a využití přípon, a objevuje se i stručná zmínka o vzájemné kombinovatelnosti jednotlivých prostředků.

Aniž je to v práci explicitně vyjádřeno, jedná se především o neurčitost, kterou by bylo možno označit jako kvantitativní v širokém pojetí. Týká se tedy zejména vyjadřování přibližného počtu, množství, míry, vzdálenosti, času, atd. V teoretickém úvodu se přitom objevují úvahy i o jiných typech neurčitosti týkající se např. přesnosti reference. V některých případech je navíc obtížné různé typy neurčitosti odlišit, protože se mohou kombinovat i v rámci jednoho jazykového prostředku – např. u různých užití zájmena *some*. Tato polyfunkčnost se projevuje např. na str. 60 v příkladu *in some airport 1,500 miles from home*, jde tedy o kombinaci se singulárním počitatelným substantivem (přičemž tato možnost zcela správně není uvedena na téže straně v přehledu substantivních forem, s nimiž se *some* kombinuje), a nelze tedy

uvažovat o kvantitativní neurčitosti. Ke srovnání se nabízí alternativa s neurčitým členem, která ovšem

vyjadřuje podstatně nižší míru neurčitosti. Zasloužilo by si bližšího vysvětlení, zda obecný komentář k jednotlivým výrazům (např. kladná či záporná konotace, stylistická hodnota, atd.) vychází pouze z vyhodnocení excerpovaných dokladů nebo se opírá o odbornou literaturu. Druhé možnosti nasvědčuje fakt, že některé zkoumané výrazy byly málo frekventované, a nebylo tedy možné vyvozovat z nich průkazné závěry. Rovněž by byl vhodný podrobnější komentář k metodice klasifikace struktur, které mohou následovat po výrazech vyjadřujících neurčitost; v některých případech se zdá, že není nutno rozlišovat jako zvláštní kategorie případy, kdy jsou např. plurálová substantiva modifikována adjektivy a kdy nikoliv (např. u výrazu *about*, str. 37-38), ale rozhodující je, že se jedná o počítatelná plurálová substantiva, která mohou být uvedena číslovkou. Jako jednu z možností autorka uvádí případy, kdy po výrazu neurčitosti již nenásleduje nic. Zde se zjevně jedná o případy elipsy, kdy je možno chybějící doplnění doplnit z kontextu.

Na str. 55 je uvedeno, že výraz *lots of* se občas vyskytuje i bez předložky, příklad na tento jev ovšem chybí – pokud se vyskytl, jednalo se zřejmě o elipsu kvantifikovaného substantiva. V této souvislosti je zajímavé, že v přepisu silně hovorového mluveného projevu se občas ve snaze zachytit zvukové kvality objevují modifikované pravopisné formy, např. *loadsamoney*, atd.

Na str. 72 je uvedena přípona *-somethings*, a to na základě příkladu *from teenagers through to seventysomethings*. Je ovšem patrné, že koncové *-s* zde funguje jako standardní plurálová koncovka nominalizovaného výrazu, bylo by tedy vhodnější uvádět daný prostředek neurčitosti bez ní. V hovorovém jazyce (a někdy nejen tam) se lze setkat i s dalšími výrazy vyjádření neurčité kvantity, např. *zillion(s)*, *umpteen*, *gobs of* (Am. English), atd, vzhledem k charakteru zkoumaného materiálu je ovšem pochopitelné, že se mezi excerpty neobjevily.

V ojedinělých případech chybějí v přehledu literatury autoři, na něž je odkazováno v textu, např. Chomsky (1965), str. 25, Weinreich, str. 31, v těchto případech se zřejmě jedná o jejich převzetí z jiných zdrojů, aniž je to výslovně uvedeno.

Práce je psána kultivovanou angličtinou, autorka se zjevně poučila o odborném stylu studií anglicky psané literatury, jen občas se vyskytnou formulace, které z formálního projevu poněkud vybočují, např. *To find out how it really is ...* (str. 25), jinde se vyskytují prohršky v interpunkci či slovosledu: *... most of the mentioned vague expressions ...* (30), případně v užití předložek, např. *participants of a conversation* (28). Tyto jevy jsou ovšem natolik řídké, že nesnižují úroveň práce, která je celkově velmi vysoká, a to nejen z hlediska obsahu a jeho uspořádání, ale např. i v oblasti grafické.

Z těchto důvodů hodnotím diplomovou práci **výborně**.

-výborně-

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

.....

podpis oponenta diplomové práce

25.5.

V Českých Budějovicích dne 2006.....

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------